

DŮM ČP. 94 v Husově ulici byl svědkem narození **Jana Šultyse z Felsdorfu** (kolem 1560 Slaný - 1621 Praha). V roce 1590 přišel do Kutné Hory.

Tento původním povoláním šenkýř se zde díky výhodnému sňatku vyšvihl mezi elitní kutnohorské měšťany, pomohl si ke koupi predikátu a ke strmé kariéře. Později získal post primátora. Od května 1618 byl členem vlády zvolené z pánů, rytířů a měšťanů (direktorium), která vystupovala proti habsburskému trůnu; on ale vystupoval při jednáních direktoria v zájmu svého města málo a jevil se jako osoba nevýrazná a váhavá.

V očích habsburského císaře Ferdinanda II. bylo jeho vystupování proti Habsburkům samozřejmě zločin. Po porážce stavů na Bílé hoře (1620) šly z Vídně zprávy, že strůjce rebelie stihne přísný trest.

Jan Šultys se rozhodl jet do Prahy žádat o milost. Proces začal 29. 3. na Pražském hradě. Musel odpovědět na 236 otázek. Protože se však aktivně zúčastnil stavovského povstání, tak byl s dalšími 26 představiteli 21. 6. 1621 popraven jako jedenáctý před Staroměstskou radnicí. Jeho hlava byla vystavena na pranýři v Kutné Hoře a později na kutnohorské Kouřimské bráně.

V DOMĚ ČP. 96, který stojí na rohu Husovy a Soukenické ulice, žil **Jaroslav Vrchlický** (1853 Louny - 1912 Domažlice), vlastním jménem Emil Frída, český básník a dramatik, vytvořil dílo svým rozsahem zcela ojedinělé - za svého života vydal 270 knih (!). Převážně psal poezii,

kteřá mu vydobyla i vůdčí postavení mezi básníky lumírovské školy a v celé české poezii 19. století. Tvorbě prozaické se věnoval bez většího úspěchu, ale neobyčejně. Rozsáhlé a zčásti dodnes cenné jsou Vrchlického překlady. Překládal prózu i poezii ze všech hlavních světových jazyků a zásadně tak rozšířil rozhled českých čtenářů po světové literatuře.

Též se zde narodil Vrchlického bratr Bedřich Frída (1855-1918), dramaturg, pedagog a spisovatel.

V DOMĚ ČP. 68 v Soukenické ulici spatřil světlo světa **Karel Alois Vinařický** (1803 Slaný - 1869 Praha) katolický kněz, poslanec, básník, satirik, zakladatel české literatury pro děti, překladatel z latiny,

němčiny a polštiny, autor učebnic českého jazyka. Dodnes jsou v odborných kruzích vysoce ceněny jeho překlady řecké a římské milostné poezie.

V TOMTO DOMĚ NARODIL SE
JAN ŠULTYS z FELSDORFU
PRIMÁTOR KUTNOHORSKÝ
JENŽ S ČESKÝMI PÁNY POPRAVEN R. 1621.

DŮM ČP. 115 v Kynského ulici byl rodným domem piaristy **Dominika Františka Kynského** (1777 Slaný - 1848 Brno). Kněz, překladatel z němčiny a řečtiny, psal též prózu a poezii, náboženské spisy, národní buditel (snažil se o obrodu českého národa). Členem řádu se stal roku 1794, roku 1801 byl vysvěcen na kněze.

Třebízského

Kynského

Na Hradbách

Husova

Soukenická

Masarykovo náměstí

Fričova

Vinařického

Na Masarykově náměstí stojí

DŮM ČP. 111

Zde v letech 1872-1873 pracoval jako koncipient slánského advokáta Ferdinanda Fürsta básník a spisovatel **Svatoopluk Čech**

(1846 Ostrédek u Benešova - 1908 Praha). Byl hlavním představitelem literární skupiny ruchovců, nazvané podle almanachu Ruch, který poprvé vyšel v roce 1868, vědomě usiloval o vlasteneckou tvorbu, která navazovala na ideály národního obrození. Čechovu prózu tvoří nejčastěji povídky, humoresky, arabesky a jen zřídka romány. Nejvýznamnější a dodnes živé jsou tzv. broučkády, především Nový epochální výlet pana Broučka, tentokrát do XV. století, ve kterém postavil do protikladu opravdovost husitů s prázdným vlastencem současného měšťáka.

V TOMTO DOMĚ BYDLIL BÁSNÍK
SVATOPLUK ČECH
(ZDE NAPSAL BÁSEŇ ADAMITĚ)

V DOMĚ ČP. 565 v ulici Na Hradbách se narodila herečka a spisovatelka **Olga Scheinpflugová** (1902 Slaný - 1968 Praha). Po odchodu ze Slaného studovala herectví u M. Hübnerové, od roku

1922 působila v Divadle na Vinohradech. V roce 1929 se stala členkou Národního divadla, kde s přestávkami setrvala až do své smrti. Vedle divadla se věnovala i literární činnosti. Je autorkou knih pro dospělé (*Český román*, 1946, memoárová knížka *Byla jsem na světě*, 1988) i pro děti a napsala několik divadelních her. V roce 1935 se provdala za spisovatele Karla Čapka.

DŮM ČP. 148, dnes budova Telecomu, byl rodným domem **JUDr. Josefa Františka Friče** (1804 Slaný - 1876 Praha), českého právníka a politika. Syn váženého slánského měšťana vystudoval práva na pražské universitě a stal se vynikajícím právníkem, od roku 1837 zemským advokátem. Od roku 1848 působil na pražské universitě. Zasloužil se o zavádění češtiny do soudní praxe. V roce 1848 vydal ve spolupráci s K. J. Erbenem a Antonínem Strobachem překlad soudního řádu, jenž se

stal základem českého právního názvosloví. V revolučním roce 1848 byl umírněně konzervativním členem Svatováclavského výboru, účastnil se sepsování a stylizace jeho petic a prohlášení, navrhl osnovu konstituce a nového městského zřízení. V červnu 1848 byl zvolen poslancem zemského sněmu. Měl kandidovat i do sněmu říšského, ale byl zatčen a internován na Hradčanech. Po propuštění zasedal v pražském obecním výboru. V roce 1849 obhajoval K. Havlíčka Borovského v Kutné Hoře. Od roku 1851 až do smrti zasedal v pražském obecním zastupitelstvu, v letech 1861 až 1869 byl členem městské rady. V téže době byl i poslancem zemského sněmu. Jeho vnuk Vojtěch Alberto Frič (1882 - 1944) byl významný botanik (kaktusy), cestovatel, indianolog.

DŮM ČP. 13 ve Vinařického ulici byl rodným domem malíře **Josefa Matěje Navrátila** (1798 Slaný - 1865 Praha). Tento umělec se ve své tvorbě věnoval krajině, fresce, zátiší, ale i portrétu. Nejvíce jeho obrazů je uloženo ve sbírkách pražských galerií. K předním evropským umělcům jej zařadily teprve jeho skici (zátiší a figurální kompozice) - například *Hrušky*, *Hon na lišku*, *Sen noci svatojánské*, *Společnost u stolu*, *Podobizna herečky* či *Mladá matka s děckem*, které zraky veřejnosti spatřily až po umělcově smrti na první souborné výstavě jeho díla roku 1909 v Rudolfinu. Navrátil v nich navázal na tradici české malby 18. století a dovedl je až k předznamenání impresionismu.

18. století a dovedl je až k předznamenání impresionismu.

U vchodu do tržnice ze Soukenické ulice je umístěna pamětní deska připomínající, že zde stával **DŮM ČP. 55**.

V tomto domě se narodil **Josef Šípek** (1906 Slaný -1960 Praha) podnikatel v autodopravě. Po únoru 1948 byla postupně likvidována jeho živnost. V r. 1959 byl odsouzen komunistickým režimem na 15 měsíců vězení v pankrácké věznici. Po návratu z psychiatrické léčebny v Bohnicích se v cele oběsil. Pamětní deska připomíná osud tohoto drobného živnostníka v komunistickém režimu. Druhé jméno patří **René Černému** (1914 Kvíček -1950 Praha), důstojník, odbojář, major čsl. armády a příslušník čsl. jednotek v Anglii. Major generálního štábu René Černý byl popraven v Praze na Pankráci 23. května 1950 ve věku nedožitých třicetišesti let. Pamětní deska byla ve Slaném odhalena roku 1996.

Zde v domě č. p. 55 se narodil 17. 6. 1906 autodopravce **JOSEF ŠÍPEK**. Byl uvězněn komunisty a dne 19. 4. 1960 zahynul ve vězení na Pankráci tragickou smrtí.

Další oběti komunistické zvěře z našeho města byl **RENÉ ČERNÝ**, nar. 26. 7. 1914 v Kvíčku č. p. 42. Byl majorem čsl. armády a příslušníkem nočních jednotek v Anglii. Komunisté jej uvěznili ve věznici Píseň-Bory a 23. 5. 1950 na Pankráci popravili.

Čest jejich památce.

TIP
na vycházku

JAN ŠULTYS Z FELSDORFU
JAROSLAV VRCHLICKÝ
KAREL ALOIS VINAŘICKÝ
DOMINIK FRANTIŠEK KYNSKÝ
SVATOPLUK ČECH
OLGA SCHEINPFLUGOVÁ
JUDR. JOSEF FRANTIŠEK FRIČ
JOSEF MATĚJ NAVRÁTIL
JOSEF ŠÍPEK
RENÉ ČERNÝ
IVAN KRASKO
THDR. MARTIN
ALEXANDR PŘIBYL

PÁTÝ
OSOBNOSTI

KRÁLOVSKÉ MĚSTO **Slaný**

V TOMTO DOMĚ ŽIL V LETECH 1912 - 1914 SLOVENSKÝ BÁSNÍK **IVAN KRASKO** VLASTNÍM JMÉNEM JAN BOTTO V NAŠEM KRAJI NAPISAL BÁSNICKÉ SBÍRKY **NOX ET SOLITUDO A VERŠE**

V DOMĚ ČP. 617 v Pražské ulici působil **Ivan Krasko**, vlastním jménem Ján Botto (1876, Lukovišťa - 1958 Bratislava) slovenský básník, představitel moderny. Po návratu z války r. 1918 vstoupil do státních služeb a stal se poslancem

a senátorem (1929-1935) za Republikánskou stranu zemědělského a malorolnického lidu. Pseudonym Ivan Krasko mu vymyslel Svezozár Hurban Vajanský, který mu vydal jeho první sbírku básní. Jméno Ján porušili a příjmení upravili podle obce, která sousedí s jeho rodištěm - Kraskovo. Tento nadaný autor, blízký přítel J. Š. Baara, pracoval v letech 1912-1914 na Slánsku jako úředník chemické továrny. V našem kraji napsal básnické sbírky *Nox et Solitudo* (Noc a samota) a *Verše*.

ThDr. Martin Alexandr Příbyl se narodil roku 1803 v Slaném Třebízského **ČP. 176**. Působil jako archivář, katolický kněz, písničkář a umělecký překladatel. Překládal slovanské jazyky a působil v Berlíně. Publikoval pod pseudonymy Příbil Nedorolinský a také Slanský. Je autor náboženského spisu a rukopisného průvodce po Praze. Zemřel v roce 1871 v Berlíně (Německo).

ZDE SE NARODIL
MARTIN PŘIBIL,
KNĚZ EXULANT A PÍSNIČKÁŘ.

